

مصائب رژیم صهیونیستی

ایران و عربستان در مسیر تنش‌زدایی

عربستان و ایران پس از اختلافات پنج‌ساله، گام در مسیر تنش‌زدایی گذاشته‌اند. لحن آشتی‌جویانه مقامات سعودی و همچنین تداوم مذاکرات مستقیم مقامات ریاض و تهران، این امید را ایجاد کرده که به موازات حل و فصل اختلافات هسته‌ای دروین، شاهد حل مسایل در روابط دو جانبه و منطقه‌ای بین دو کشور باشیم. قطع روابط دیپلماتیک تهران و ریاض به سال ۲۰۱۶ بر می‌گردد؛ همان سالی که «دونالد ترامپ» در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا پیروز رقابت‌های سیاسی شد و به کاخ سفید راه یافت. برخی از مسایلی که در این سال‌ها به تشدید تنش‌ها دامن زدند عبارت بودند از: بحران یمن و حمله‌های هوایی مکرر ائتلاف عربی به رهبری سعودی‌ها به این کشور جنگ زده، اختلاف بر سر سوریه و لبنان، حمایت عربستان از اقدام ترامپ برای انزوای ایران و خروج از برجام، حمله به سفارت و کنسولگری عربستان در تهران و مشهد.

◀ **چشم‌انداز مذاکرات ایران و عربستان**

جندی پیش‌روزنامه‌انگلیسی «فاینشال تایمز» از مذاکرات مستقیم مقام‌های ارشد ایران و عربستان سعودی برای اصلاح روابط بین آنها خبر داد. بر اساس این گزارش این گفت و گو‌ها پنج سال پس از قطع روابط دیپلماتیک بین دو کشور صورت گرفته و این مذاکرات در بغداد انجام شده‌است. خبری که متعاقبا از سوی مقام‌های تهران و ریاض تایید شد. با جدیت آمریکا برای احیای برجام و به موازات آن پیشرفت مذاکرات هسته‌ای در وین، شاهد لحن آشتی‌جویانه ولیعهد عربستان در مورد رابطه با ایران بودیم. «محمد بن سلمان» در گفت و گویی که چهارشنبه هشتم اردیبهشت از شبکه‌های مختلف پخش شد، در پاسخ به پرسشی در خصوص احتمال برقراری روابط بین ریاض و تهران گفت: در نهایت، ایران یک کشور همسایه است، همه ما میدورایم که رابطه خوب و متمایزی با ایران برقرار کنیم. وی تصریح کرد که دو کشور منافع مشترک و متقابل برای پیشرفت و بهبود منطقه و جهان دارند.اظهارات شفاف ولیعهد سعودی برای میل به بهبود روابط با تهران با استقبال مقام‌های جمهوری اسلامی ایران مواجه شد و همان زمان «سعید جعفری زاده» سخنگوی وزارت امورخارجه در پاسخ به سوالی در خصوص اظهارات ولیعهد عربستان در خصوص مناسبات ایران و عربستان و منطقه اظهار داشت: بایددگاه‌های سازنده و روش‌گفت‌وگو محور، این دو کشور مهم منطقه و جهان اسلام می‌توانند با پشت سر گذاشتن اختلافات، وارد فصل تازه‌ای از تعامل و همکاری برای نیل به صلح و ثبات و توسعه منطقه‌ای شوند. به تازگی نیز سخنگوی وزارت امور خارجه در نشست خبری هفتگی خود با خبرنگاران، اظهار کرد که «هدف گفت و گوها هم دوجانبه و هم منطقه‌ای بوده است، ما همواره از این گفت و گو‌ها استقبال کرده‌ایم، بگذارید منتظر نتیجه این گفت و گو‌ها بنمایم.»

خلیب زاده درباره دلیل چرخش عربستان به گفت و گو با ایران و جدی بودن ریاض در گفت‌وگوها تصریح کرد: در روابط بین‌المللی به‌جای اینکه به نیت‌خوانی بپردازیم، باید به عملکردها پرداخته شود. تنش‌زدایی و روابط میان دو کشور اسلامی در منطقه خلیج فارس به نفع دو ملت و منطقه است. از طرفی «علی ربیعی» سخنگوی دولت نیز ۲۱ اردیبهشت‌روند مذاکرات ایران و عربستان سعودی را مثبت ارزیابی کرد و گفت که این مذاکرات در سطح نمایندگان ویژه در دولت انجام شده‌است، او به اختلافات میان دو کشور در طول سال‌های گذشته اشاره کرد که تا امنی‌های گسترده‌ای را از یمن تا سوریه موجب شده است. به گفته ربیعی تاکنون دو دور مذاکره بین دو کشور انجام شده‌است، البته تلاش برای صلح و ثبات در منطقه، سیاستی است که همواره در دستور کار وزارت امور خارجه کشورمان قرار داشته‌است. این تکاپو برای بهبود روابط با همسایگان و کشور های عربی حوزه خلیج‌فارس را می‌توان در سفر منطقه‌ای اخیر «محمد صوادظریف» وزیر امور خارجه کشورمان مشاهده کرد. ظریف در جریان سفر به چهار کشور عراق، قطر و عمان و کویت با مقامات عالی‌رتبه آنها در زمینه‌های گوناگون به دیدار و گفت‌وگو کرد.

◀ **عوامل تغییر نگرش مقامات سعودی**

از نگاه ناظران چند موضوع مهم بستر ساز تغییر نگرش مقامات سعودی نسبت به ایران شده است که گرفتاری ریاض در منطقه به ویژه در جنگ یمن، تغییر رویکرد کلی دولت جدید آمریکا در راه مسایلی منطقه‌ای و همچنین گام‌های رو به جلو مذاکره کنندگان هسته‌ای اعضای برجام در پایتخت اتریش از آن جمله‌اند. در پیوند با تاثیر جایجایی قدرت در آمریکا و مناسبات تهران و ریاض باید گفت که با پیروزی ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۶ آمریکا، برجام و مناسبات خاورمیانه دچار دستخوش و تحول شد. در این میان با خروج آمریکا از برجام، توافق هسته‌ای از مدار اصلی خود خارج و محور بری و عربی به یکدیگر نزدیک شدند به آن امید که ایران در انزوا و فشار قرار گیرد. اما بایدن پس از ورود به کاخ سفید در ارتباط با بحران یمن در وزارت خارجه این کشور گفت این جنگ باید پایان یابد. به همین دلیل، ایالات متحده حمایت خود از عملیات نظامی در یمن و صادرات اسلحه به همین منظور به عربستان و ائتلاف عربی را متوقف می‌کند؛ تصمیمی که با استقبال سازمان ملل متحد روبه رو شد. از طرفی اشتیاق بایدن برای احیای برجام و سرعت بالای قطار مذاکرات هسته‌ای در وین، کشور های عربی حوزه خلیج‌فارس از جمله عربستان سعودی را به این نتیجه رسانده که سرانجام ایران و دیگر کشورهای مذاکره‌کننده به توافق دست خواهند یافت. بنابراین با جدیت آمریکا برای احیای برجام و به موازات آن پیشرفت مذاکرات، شاهد لحن آشتی‌جویانه ولیعهد عربستان و تلاش ریاض برای ترمیم مناسبات با تهران هستیم.

دوشنبه
۲۷ • ۰۲ • ۱۴۰۰
شمارهٔ ۱۰۱۲
سال چهارم
شوال ۱۴۴۲/ ۱۷ می ۲۰۲۱

غلامعلی دهقان در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

دوگانه «میدان» و «میدان-دیپلماسی» آرایش انتخابات است

نابیداجازه داد! اتفاقات سال ۸۴ تکرار شود

حضور لاریجانی به جهانگیری کمک می‌کند

نمی‌توان قاطعانه گفت: رئیسی برنده می‌شود

انتخابات ریاست جمهوری دوقطبی خواهد شد

وقتی هاشمی ر دصلحایت می‌شود هر احتمالی وجود دارد

امروز هم نقاط مشترکی بین اصلاح‌طلبان و اصولگرایان معتدل وجود دارد

رقیب مشترک، اصلاح‌طلبان و اصولگرایان معتدل را به هم نزدیک می‌کند

رقابت انتخابات ریاست جمهوری بین رئیسی و ائتلاف جهانگیری و لاریجانی خواهد بود

آرمان ملی – احسان انصاری: با پایان زمان ثبت‌نام انتخابات ریاست جمهوری رقابت‌های انتخاباتی وارد فاز جدیدی شده‌است. بر اساس آمارهای رسمی نزدیک به ۶۰۰ نفر در انتخابات ثبت‌نام کرده‌اند که از میان آنها، ۵۰ چهره مشهور سیاسی وجود دارد. با این وجود به نظر می‌رسد انتخابات آینده ریاست جمهوری حول محور آیت‌ا...، رئیسی، علی لاریجانی و اسحاق جهانگیری خواهد بود. مثلثی که سر نوشت رئیسی جمهوری آینده ایران را مشخص خواهد کرد.
به همین دلیل برای تحلیل و بررسی آرایش انتخابات ریاست جمهوری «آرمان ملی» با غلامعلی دهقان، فعال سیاسی اعتدالگرا گفت‌وگو کرده است. دهقان در این زمینه معتقد است: «در انتخابات آینده شاهد دوقطبی خواهیم بود که در یک طرف آن چهره‌های امنیتی و نظامی قرار دارند و در طرف مقابل کسانی هستند که ممکن است در برخی مقاطع تاریخ انقلاب و به خصوص دهه ۶۰ دارای چنین رویکردی بوده‌اند اما امروز به این نتیجه رسیده‌اند که و یک‌د فرهنگی و عملی را در دستور کار خود قرار بدهند. این دوقطبی دارای شاخصه‌های دیگری نیز خواهد بود. گروه نخست در عرصه سیاست خارجی اولویت را به «میدان» خواهند داد. این در حالی است که گروه دوم علاوه بر اینکه به میدان اهمیت می‌دهند به دیپلماسی نیز می‌اندیشند و معتقدند میدان و دیپلماسی باید به صورت هم‌زمان در دستور کار قرار بگیرد. این گروه بر این باورند که میدان بدون دیپلماسی به نتیجه نخواهد رسید، به همان صورتی که دیپلماسی بدون میدان به نتیجه نمی‌رسد. دوقطبی انتخابات آینده حول شکاف دیگری نیز حرکت خواهد کرد که به حوزه فرهنگ بازمی‌گردد. گروه نخست بیشتر نگاه امنیتی به حوزه فرهنگ دارد. این در حالی است که گروه دوم به دنبال دادوستد فرهنگ با جهان پیرامون و نوعی تساهل و تسامح در این زمینه هستند». در ادامه ما حاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

بر گزار شده است. به همین دلیل نیز انتخابات آینده نیز به احتمال زیاد دوقطبی خواهد شد. با این وجود در انتخابات آینده شاهد دوقطبی خواهیم بود که در یک طرف آن چهره‌های امنیتی و نظامی قرار دارند و در طرف مقابل کسانی هستند که ممکن است در برخی مقاطع تاریخ انقلاب و به خصوص دهه ۶۰ دارای چنین رویکردی بوده‌اند اما امروز به این نتیجه رسیده‌اند که رویکرد فرهنگی و علمی را در دستور کار خود قرار بدهند. این دوقطبی دارای شاخصه‌های دیگری نیز خواهد بود. گروه نخست در عرصه سیاست خارجی اولویت را به «میدان» خواهند داد. این در حالی است که گروه دوم علاوه بر اینکه به میدان اهمیت می‌دهند به دیپلماسی نیز می‌اندیشند و معتقدند میدان و دیپلماسی باید به صورت هم‌زمان در دستور کار قرار بگیرد. این گروه بر این باورند که میدان بدون دیپلماسی به نتیجه نخواهد رسید، به همان صورتی که دیپلماسی بدون میدان به نتیجه نمی‌رسد. دوقطبی انتخابات آینده حول شکاف دیگری نیز حرکت خواهد کرد که به حوزه فرهنگ بازمی‌گردد. گروه نخست بیشتر نگاه امنیتی به حوزه فرهنگ دارد. این در حالی است که گروه دوم به دنبال دادوستد فرهنگی با جهان پیرامون و نوعی تساهل و تسامح در این زمینه هستند. این دوقطبی می‌تواند سبب شود در یک سوی میدان آقای رئیسی و جمعی از چهره‌های نظامی و امنیتی قرار بگیرند که ردای سیاست به تن کرده‌اند و در سوی دیگری می‌توان شاهد اصلاح‌طلبان نزدیک به میانه‌روهایی مانند علی لاریجانی بود. اینکه در هفته آخر منتهی به برگزاری انتخابات کدام شخصیت‌ها برای دوقطبی در محوریت قرار داشته باشند هنوز مشخص نیست و باید اتفاقات فضای انتخابات را رصد کرد تا به این سوال کلیدی پاسخ دقیقی داد. فراموش نکنیم در انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲ آقای روحانی موفق شده در مناظرات انتخاباتی گوی سبقت را از آقای عارف برآید و در نظرسنجی‌های روزهای منتهی به انتخابات مورد توجه جدی جریان میانه‌رو کشور قرار بگیرد. در چنین شرایطی بود که آقای عارف با اینار و فداکاری به سود ایشان از انتخابات کناره‌گیری کردند و در نهایت آقای روحانی به ریاست جمهوری رسیدند. قضاوت درباره اینکه کدام چهره منسب است و بر خراف کسانی که به عنوان طلب به عنوان یکسبب از انتخاباتی قلمداد خواهد شد زود است و نیاز به فرصت بیشتری دارد.

◀ **آیا این احتمال وجود دارد که اصلاح‌طلبان به جای آقای جهانگیری که تنها در جریان اصلاحات پایگاه رأی دارد، در نهایت از آقای لاریجانی حمایت کنند که علاوه بر بخش‌هایی از جریان اصلاح طلب در جریان اصولگرایی نیز پایگاه رأی دارد؟**
جریان اصلاح طلبی که به مثلث انتخاباتی اعتقاد دارند بر این باورم که در هر حال رقابت‌های انتخابات آینده دوقطبی خواهد شد. در یک قطب انتخابات آینده آقای رئیسی و سردارانی خواهند بود که ردای سیاست به تن کرده‌اند و در سوی دیگر شاهد ائتلاف نانوشته بین آقای لاریجانی به عنوان نماد اصولگرایی معتدل و آقای جهانگیری به عنوان نماد اصلاح‌طلبی خواهیم بود. البته در این زمینه احتمالات و گمانه‌زنی‌های مختلفی وجود خواهد داشت. این در حالی است که در مرحله نخست این افراد باید از فیلتر شورای نگهبان عبور کنند.

◀ **در این زمینه دو مسأله وجود خواهد داشت. نخست اینکه احتمال ر دصلحایت علی لاریجانی کمتر از جهانگیری است و دوم اینکه احتمال کناره‌گیری لاریجانی به سود جهانگیری بعید است و در نتیجه باید به عکس این قضیه فکر کرد. در چنین شرایطی فضای انتخاباتی به چه سمتی حرکت خواهد کرد؟**
قضاوت در این زمینه هنوز زود است و در مرحله نخست باید منتظر نتیجه تایید صلاحیت بود و در مرحله دوم چیدمان انتخاباتی را مشاهده کرد. در انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲ قبل از برگزاری مناظره سوم اختلاف آرای آقای عارف و روحانی در نظرسنجی‌ها حدود یک درصد بود. در مناظره سوم که موج آفرین بود شرایط به سود آقای روحانی تغییر کرد و در نتیجه شرایطی به

اگر سه ضلع موجود در طیف میانه با هم هم‌افزایی داشته باشند و دچار حواشی گذشته نشوند و به رقیب پرتوان خود فکر نکنند، می‌توانند به رأی بالایی در رقابت‌های انتخابات دست پیدا کنند. حتی اگر در انتخابات شکست هم بخورند، این شکست می‌تواند بارأی خوبی اتفاق بیفتد

انتخابات خودداری کرده باشند که ممکن است در زمان لازم جزیئیات آن را منتشر کنند.

◀ **به نظر می‌رسد گزینه اصلی جریان اصلاحات برای انتخابات آینده آقای جهانگیری خواهد بود. آیا آقای جهانگیری از چنین ظرفیتی برخوردارند که در یک دوگانه احتمالی «جهانگیری – رئیسی» به پیروزی دست پیدا کنند؟ چه چالش‌هایی برای ایشان در فضای انتخابات متصور هستید؟**

انتخابات ریاست جمهوری آینده یا در مرحله نخست یا در مرحله دوم دوقطبی خواهد شد. از انتخابات هفتمین دوره ریاست جمهوری در سال ۱۳۷۶ به بعد همه انتخابات ریاست جمهوری به خصوص پس از هشت سال به صورت دوقطبی

آرمان ملی

armanmeli.ir

سیاسی ۱۱

یادداشت

مصائب رژیم صهیونیستی

محسن پاک‌آیین

کارشناس ارشد روابط بین‌الملل

مقارن با جنایات رژیم صهیونیستی در بیت المقدس و دفاع متقابل تیرهای جهادی در فلسطین، بروز تبعیض نژادی توسط یهودیان افراطی علیه عرب تبارهای سرزمین‌های اشغالی، بر وجود آپارتاید در این رژیم صحه گذاشته است. رسانه‌های جهانی و حتی خبرگزاری‌های رژیم اشغالگر به حملات خشونت‌بار فراطین یهودی به عرب‌ها در شهرهای لاد، عکا و حیفا و وقوع شورش‌های خیابانی برای مقابله با تبعیض نژادی اعتراف کرده‌اند. درگیری هواداران راست افراطی اسرائیل با اقلیت عرب در اراضی اشغالی فلسطین باعث شد که رووین ربولین، رئیس این رژیم نسبت به خطر «جنگ داخلی» هشدار دهد. بنا به اعلام پلیس اسرائیل علاوه بر حوادث خشونت‌بار در چند شهر لاد، عکا و حیفا، رویدادی که به نماد این خشونت‌های نژادپرستانه تبدیل شد در نزدیکی تل‌آویو رخ داد. در تصاویری که از یکی از شبکه‌های تلویزیون رسمی رژیم صهیونیستی پخش شد گروهی از هواداران راست افراطی به سوی یک مرعرب هجوم بردند. در این تصاویر ده‌ها تن از طرفداران راست افراطی این مرد را به زور از داخل خودرو خارج می‌کنند و او را مورد ضرب و جرح قرار می‌دهند تا او بهوش می‌شود. مسئولان بیمارستانی تل‌آویو، بدون اعلام هویت این شخص، گفتند که او «به‌شدت آسیب‌دیده است، اما وضعیت پایداری دارد». پایگاه خبری تایمز اسرائیل و خبرگزاری یورو نیوز که بیشترین پوشش خبری در این باره را داشته‌اند اعتراف می‌کنند که اسرائیل شاهد بدترین آشوب داخلی در سالیان گذشته میان یهودیان و عرب‌هاست. ناآرامی، آشوب و راهپیمایی‌های نژادپرستانه افزایش یافته و کنترل اوضاع از دست پلیس اسرائیل خارج شده‌است. به اعتراف این رسانه‌ها، یهودیان راستگرا و اشراری که علیه اقلیت عرب به خیابانها ریخته‌اند، اعراب را می‌زندند، خانه‌ها از می‌سوزانند، مغازه‌ها را می‌شکنند و دیوانه‌وار تیراندازی می‌کنند. نتانیاهو می‌گوید احتمال دارد ارتش را به خیابان‌ها اعزام کند. شاید هولناک‌ترین صحنه‌ای که ناباوران و وحشت‌برهان اسرائیلی را بدنبال داشت، فیلمی بود از صدها تندرو یهودی در منطقه که به تانک‌های خود، حمله کردند، او را از اتومبیل بیرون کشیدند، و به‌طرز وحشیانه‌ای زدند. در پی این خشونت‌ها، اعراب هم واکنش نشان داده و کنیسه و مغازه‌های یهودیان به آتش کشیده شده و یک عرب، به ضرب گلوله کشته شد. به گزارش رسانه‌ها، تاکنون بیش از ۴۰۰ نفر دستگیر شده‌اند و در شهر لود که تیرا عیب‌ودیان در آنجا زندگی می‌کنند، وضعیت اضطراری اعلام شده‌است. دست‌اندرکاران رژیم صهیونیستی بدون محکوم کردن خشونت‌های یهودیان افراطی از رهبران دینی و اجتماعی عرب خواسته‌اند که صدای نصیحت خود را بلند کنند و از اعراب یهودیان به هم‌بستگی با یهودیان‌آدمه دهند. البته آنها اعتراف کرده‌اند که به‌رغم هزینه‌های رژیم برای بالا بردن سطح زندگی اعراب مقیم اراضی اشغالی، هنوز سطح زندگی قشرهایی از آنها به سطح یهودیان نرسیده‌است. در دوقطبی عرب‌های اسرائیلی، از نظر نژادی و فرهنگی، فلسطینی بوده و از نظر تابعیت و حقوق شهروندی اسرائیلی هستند. رژیم اشغالگر قدس حدود نه میلیون نفر جمعیت دارد که تقریباً یک پنجم این افراد – یعنی تقریباً نزدیک به دو میلیون نفر – عرب تبار هستند. در واقع آنها فلسطینیانی هستند که پس از ایجاد رژیم جعلی اسرائیل در سال ۱۹۴۸، اراضی اشغالی را ترک نکردند و به تابعیت این رژیم درآمدند. این جمعیت خود را فلسطینی اسرائیلی یا فقط فلسطینی می‌نامند. عرب‌های اسرائیلی اکثریت مسلمان هستند و برای چندین دهه است که تحت تبعیض نژادی قرار دارند. چند سازمان مدافع حقوق بشر نیز وجود تبعیض علیه این گروه از شهروندان را تایید کرده‌است. سازمان عفو بین‌الملل معتقد است که رژیم اسرائیل علیه فلسطینیان مقیم این کشور تبعیض نهادی ایجاد کرده‌است. بر اساس گزارشی که در آوریل ۲۰۲۱ توسط دیدبان حقوق بشر منتشر شد، مقامات اسرائیلی مرتکب آپارتاید نسبت به فلسطینیان داخل اسرائیل و فلسطینیان سرزمین‌های اشغالی در کرانه غربی و در ن‌غزه شده‌اند که یکی از مصایق جنایت علیه بشریت است. شهروندان عرب اسرائیل می‌گویند که دولت در سلب مالکیت زمین‌های متعلق به آنان دست دارد و مقامات دولتی را متهم می‌کنند که در اختصاص بودجه دولتی، مرتباً علیه آنان تبعیض قایل می‌شوند. از جمله تبعیض‌ها این است که قوانین شهروندی رژیم صهیونیستی برای یهودیان، حق دریافت تابعیت و گذرنامه قابل شده اما فلسطینیانی که از این سرزمین مهاجرت کرده یا خارج شده‌اند از فرزندان آنان در صورت بازگشت حق این ندارند. در سال ۲۰۱۸، پارلمان اسرائیل «قانون دولت-ملت» را که بسیار بحث‌برانگیز بود تصویب کرد. طبق این قانون، زبان عربی موقعیت خود به عنوان یکی زبان رسمی در کنار زبان عبری از دست داد و اعلام شد که حق تعیین سرنوشته ملی منحصراً به یهودیان «است. آیین عوده، معنید عرب پارلمان رژیم اشغالگر، در مورد این قانون گفت که پارلمان عملاً قانون «بترتی یهودیان» را تصویب کرده و عرب تباران از این پس «شهروند درجه دو» خواهند بود. امروز رسانه‌های اسرائیل «جنگ خیابانی یهودیان و اعراب» را بحرانی‌ترین تنش‌ناکز از جنگ کنش‌رسان با سازمان‌های فلسطینی نامیده‌اند. این رسانه‌ها برای کشتار عرب‌ها، به طرز ی گسترده واژه «لینچ» را به کار می‌برند که به مفهوم «عدم در ملاء عام ضرب و جرح عمدانه به قصد کشت» است. بنیامین نتانیاهو پس از مدتها سکوت، حملات برنام‌ریزی شده جوانان یهودی به اعراب را به سمی خطرناک برای زندگی مشترک یهودیان در فلسطینه اسرائیل علیه مردم بیدفاع فلسطین با هزاران موشک و راکت و خمپاره پاسخ داده می‌شود، گنبد آهنین سوراخ شده است. تل‌آویو در معرض آتش مجاهدین فلسطینی است. تداوم انتفاضه، بروز تبعیض نژادی و ترکیدن عقده‌های دیرین عرب تبارها اگر با حمایت مسلمانان جهان و کشورهای اسلامی و طرفدار حقوق بشر همراه شود، قطعا در زوال زودرس رژیم اشغالگر ختسار خواهد بود.

هنگامی که

آیت‌ا... هاشمی رفسنجانی که رئیس‌جمهور و بیش از بیست سال رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام بودند

نگهبان ر دصلحایت شدند، باید عنوان کرد هر احتمالی وجود خواهد داشت

آیا چه می‌تواند این احتمال وجود دارد

که آقای جهانگیری ر دصلحایت شوند؟

هنگامی که آیت‌ا... هاشمی رفسنجانی که رئیس مجلس، رئیس‌جمهور و بیش از بیست سال رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام بودند توسط شورای نگهبان ر دصلحایت شدند باید عنوان کرد هر احتمالی درباره آقای جهانگیری وجود خواهد داشت. با این وجود بنده معتقدم در شرایط کنونی حداقل در ظاهر دلیل برای ر دصلحایت آقای جهانگیری وجود نخواهد داشت و ایشان گزینه‌ای است که می‌تواند در سبد نهایی شورای نگهبان قرار داشته باشد.

◀ **واقعیت انتخابات آینده نشان می‌دهد آقای رئیسی مهمترین گزینه اصولگرایان خواهد بود. این در حالی است که از طرف اصلاح‌طلبان گزینه‌ای که دارای وزن سیاسی مشابهی با آقای رئیسی باشد وجود ندارد. آیا جریان اصلاحات در این زمینه دچار ضعف تحلیلی نشده‌است؟ آیا شرایط برای حضور آقای ناطق‌نوری در انتخابات فراهم نبود؟**

اگر واقع‌بینانه به موضوع نگاه کنیم آقای ناطق‌نوری که ۲۴ سال پیش رقیب آقای خاتمی در انتخابات بود، امروز چهره ملموسی برای نسل جدید نیست. این در حالی است، که گزینه‌ای که آقای ناطق‌نوری برای حضور در انتخابات روی ایشان نظر مساعد داشتند، آقای لاریجانی هستند و به همین دلیل می‌توان آقای لاریجانی را گزینه‌ای تلقی کرد که ادامه‌دهنده راه ناطق‌نوری خواهد بود. واقعیت دیگر اینکه این نکته صحیح است که جایگاه آقای رئیسی به دلیل رای ۱۶ میلیونی در سال ۹۶ جایگاه قابل‌بوهلی است. با این وجود این نکته را نباید فراموش کنیم که اگر سه ضلع موجود در طیف میانه با هم هم‌افزایی داشته باشند و دچار حواشی گذشته نشوند و به رقیب پرتوان خود فکر کنند، می‌توانند به رأی بالایی در رقابت‌های انتخابات دست پیدا کنند. حتی اگر در انتخابات شکست بخورند این شکست می‌تواند بارأی خوبی اتفاق بیفتد. به عنوان مثال در انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۴ در مقابل رای ۱۷ میلیونی احمدی‌نژاد مرحوم هاشمی نیز در حدود ۱۱ میلیون رأی داشت. این در حالی بود که اتحادی که حول محور آقای هاشمی در انتخابات سال ۸۴ رخ داد، پس از دور اول انتخابات بود. در چنین شرایطی همه نامزدهای اصلاح‌طلب به این نتیجه رسیدند به‌رغم اختلاف‌هایی که با آقای هاشمی داشته‌اند اما بهتر است از آقای هاشمی در مقابل احمدی‌نژاد حمایت کنند. نکته مهم اینکه انتخابات در ایران قابل پیش‌بینی نیست و همواره می‌تواند توسط مردم به شکل متفاوتی رقم بخورد. به همین دلیل نمی‌توان به صورت قاطعانه از پیروزی آقای رئیسی سخن گفت. کم‌اینکه هنگامی که آقای ضرعافی در انتخابات ثبت‌نام کردند عنوان کردند فکر تکنید کار تمام شده‌است. گفته‌ای که بیشتر شبیه یک هشدار انتخاباتی بود. نظر انصران عنوان کرده‌اند گفته‌نشان می‌دهد حدود ۴۴ درصد مردم ایران سنجی کرده‌اند در انتخابات مشارکت می‌کنند که رقمی بالغ بر ۲۷ میلیون رأی خواهد شد. در چنین شرایطی پیروزی آقای رئیسی در انتخابات محتمل است. با این حال هر اتفاقی در انتخابات ایران با وجود شبکه‌های اجتماعی ممکن است رخ دهد؛ اگر رخ حضور مردم در انتخابات آب شود.